

Laidiens: 11.05.2007., Nr. 76

Ministru kabineta noteikumi Nr.311

Rīgā 2007.gada 8.maijā (prot. Nr.28 35.§)

Ābeļu potcelmu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes metodika

Izdoti saskaņā ar Augu šķirņu aizsardzības likuma 18.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes (turpmāk - šķirnes pārbaude) metodiku veģetatīvi pavairojamiem ābeļu *Malus Mill.* potcelmiem.
2. Ja atšķirīguma pierādīšanai nepieciešami ziedu, augļu vai sēklu novērojumi, tos veic atbilstoši normatīvajiem aktiem par ābeļu šķirņu pārbaudes metodiku.
3. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk - dienests).
4. Šķirnes pārbauda atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā organizē un veic šķirnes pārbaudi un pieņem lēmumu par šķirnes pārbaudes rezultātu atzīšanu.

II. Pārbaudāmais materiāls

5. Persona dienestā iesniedz iesniegumu par šķirnes pārbaudi un šķirnes apraksta tehnisko anketu (1.pielikums), kā arī piegādā pārbaudāmo materiālu, kas atbilst šo noteikumu 6.punktā minētajām prasībām.

6. Pārbaudāmais materiāls atbilst šādām prasībām:

- 6.1. minimālais materiāla daudzums ir 25 viengadīgi labi apsakņojušies stādi;
- 6.2. pārbaudāmais materiāls ir vīrusbrīvs, vizuāli vesels, bez attīstības traucējumiem, bez slimību un kaitēkļu bojājumiem, nav pavairots *in vitro*;
- 6.3. pārbaudāmais materiāls nav bijis pakļauts jebkāda veida ķīmiskai apstrādei, kas varētu ietekmēt šķirnes pazīmju izpausmes (2.pielikums);
- 6.4. pārbaudāmajam materiālam ir pievienota aizsargājamajai zonai paredzēta augu pase.

III. Šķirnes pārbaude

7. Minimālais šķirnes pārbaudes ilgums ir divas audzēšanas sezonas. Ja minētajā laikposmā nav konstatēts šķirnes atšķirīgums vai viendabīgums, vai atšķirīgums un viendabīgums, pārbaudi turpina.
8. No piegādātajiem 25 pārbaudāmā materiāla augiem 20 augus ik gadus apgriež, izmantojot veģetatīvi pavairojamo (klonu) potcelmu mātesaugu laukā lietotās tehnoloģijas. Atlikušos piecus augus atstāj neapgrieztus novērošanai gadījumam, ja atšķirīguma pierādīšanai būs nepieciešami pieauguši koki.
9. Šķirni parasti pārbauda vienā teritorijā. Ja kādu šķirnes pazīmi šajā teritorijā nevar konstatēt, šķirnes pārbaudi var turpināt citā teritorijā.
10. Katrā šķirnes pārbaudē iekļauj 20 augus. Novērojumus un mērījumus var veikt atsevišķos pārbaudes laukos, ja tie atrodas vienādos vides apstākļos.
11. Ja kādu šķirnes pazīmi klimatisko apstākļu vai citu iemeslu dēļ nevar noteikt, veic papildu pārbaudes.
12. Visus novērojumus, kurus nosaka, izmantojot mērījumus, svēršanu vai skaitīšanu, veic 10 augiem vai auga daļām, kas ņemtas no 10 augiem.
13. Viendabīguma noteikšanai izmanto Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (UPOV) vadlīnijās noteikto populācijas standartu 1 % ar ticamību 95 %. Ja pārbaudāmo augu skaits ir 20, maksimālā pieļaujamā atšķirīgā pazīmes izpausme drīkst būt vienam augam.
14. Veģetatīvās šķirnes pazīmes novēro, izmantojot ik gadus apgrieztus augus potcelmu mātesaugu laukā.
15. Augus un dzinumus novēro miera periodā viengadīga dzinuma vidējā trešdaļā.
16. Lapas novēro vasarā pilnīgi izplaukušām un attīstītām lapām, kas ņemtas no vertikāla dzinuma vidējās trešdaļas.

IV. Šķirņu grupēšana

17. Lai atvieglotu atšķirīguma novērtēšanu, pārbaudāmās šķirnes grupē pēc šķirnes pazīmēm, kas šķirnes robežās nemainās.
18. Šķirņu grupēšanai izmanto šādas šķirnes pazīmes:
- 18.1. augs: dzinumu habituss (2.pielikuma 3.punkts);
- 18.2. augs: dzinumu augšana (2.pielikuma 4.punkts);
- 18.3. pilnībā izplaukusi lapa: plātnes antociāna krāsojums (2.pielikuma 18.punkts);
- 18.4. pumpuru plaukšanas sākums (2.pielikuma 32.punkts).

V. Noslēguma jautājums

19. Šo noteikumu 2.punkts stājas spēkā ar 2007.gada 1.jūniju.

Ministru prezidents A.Kalvītis

Zemkopības ministra vietā - izglītības un zinātnes ministre B.Rivža

1.pielikums

Ministru kabineta

2007.gada 8.maija noteikumiem Nr.311

Valsts augu aizsardzības dienests

(Aizpilda Valsts augu aizsardzības dienesta amatpersona)	Reģistrācijas datums _____
	Reģistrācijas numurs _____

ŠĶIRNES APRAKSTA TEHNISKĀ ANKETA

1. Latīniskais nosaukums	<i>Malus Mill.</i>
2. Latviskais nosaukums	Ābeļu potcelmi
3. Iesniedzējs:	
vārds, uzvārds vai nosaukums	
Adrese	
Tālruņa numurs	
Fakss	
e-pasta adrese	
Selekcionārs (ja tas nav iesniedzējs): vārds, uzvārds vai nosaukums	
4. Iesniegtais šķirnes nosaukums un (vai) pagaidu apzīmējums	
Iesniegtais šķirnes nosaukums (ja tas izmantojams)	
Šķirnes pagaidu apzīmējums	

5. Informācija par šķirnes izcelsmi, uzturēšanu un pavairošanu (vajadzīgo atzīmēt ar [x]):		
5.1. izcelsme:		
5.1.1. sēklaudzis:		
5.1.1.1. nezināmas izcelsmes sēklaudzis		[]
5.1.1.2. iegūts krustojumā:		[]
– mātes šķirne _____		
– tēva šķirne _____		
5.1.1.3. iegūts brīvā apputē	_____	[]
	(norādīt vecākaugu, no kura iegūtas sēklas)	
5.1.2. mutācija	_____	[]
	(norādīt vecākaugu šķirnes)	
5.1.3. atklājums	_____	[]
	(norādīt, kad un kur)	
5.2. pavairošana (<i>in vitro</i>):		
augu materiāls iegūts, pavairojot <i>in vitro</i>	jā	[]
	nē	[]
5.3. vīrusinficētības stāvoklis:		
5.3.1. šķirne ir vīrusbrīva	_____	[]
	(norādīt, no kuriem vīrusiem)	
5.3.2. pārbaudīta attiecībā uz vīrusu klātbūtni	_____	[]
	(norādīt, kuru vīrusu klātbūtne ir pārbaudīta)	
5.3.3. vīrusinficētības stāvoklis nav zināms		[]
5.4. cita informācija _____		

6. Pazīmes, kas raksturo šķirni (šķirnei atbilstošo pazīmi atzīmēt ar [x]):				
	Pazīmes	Izpausmes pakāpe	Paraugsšķirnes	Balles
6.1.	augš: dzinumu habituss (dominējošais augšanas virziens)	uz augšu izplesti noliekti	M 4 <i>Cepiland</i> <i>Marubakaido</i>	3 [] 5 [] 7 []
6.2.	augš: dzinumu augšana	taisni viļņveidīgi izlocīti vai zīgzagveida	M 9 M 2, M 25	1 [] 2 []
6.3.	pilnībā izplaukusi lapa: plātnes antociāna krāsojums	nav ir	M 27 B 9	1 [] 9 []
6.4.	pumpuru plaukšanas sākums	ļoti agrs ags vidējs vēls ļoti vēls	P 16 M 9, MM 106 M 25 MM 111 M 26	1 [] 3 [] 5 [] 7 [] 9 []

3

7. Līdzīgās šķirnes un to atšķirības			
Līdzīgās šķirnes nosaukums	Pazīmes, pēc kurām līdzīgā šķirne atšķiras*	Līdzīgās šķirnes izpausmes pakāpe	Pārbaudāmās šķirnes izpausmes pakāpe

Piezīme.
* Ja izpausmes pakāpe abām šķirnēm ir vienāda, norādīt atšķirību lielumu.

8. Papildu informācija, kas var palīdzēt šķirnes pārbaudē:
8.1. izturība pret kaitēkļiem un slimībām;
8.2. īpaši nosacījumi šķirnes pārbaudei;
8.3. cita informācija.

Šķirnes apraksta tehniskajai anketai pievieno raksturīgu šķirnes krāsaino fotogrāfiju.

9. Atļauja audzēšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificēto organismu ierobežotu izmantošanu un apzinātu izplatīšanu vidē un tirgū:

9.1. ir nepieciešama
jā [] (pievienot atļaujas kopiju) nē []

9.2. ir saņemta
jā [] nē []

Apliecinu, ka visas sniegtās ziņas ir pilnīgas un atbilst patiesībai
Iesniedzēja vārds, uzvārds

Paraksts Datums

Zemkopības ministra vietā - izglītības un zinātnes ministre B.Rivža

2.pielikums

Ministru kabineta

2007.gada 8.maija noteikumiem Nr.311